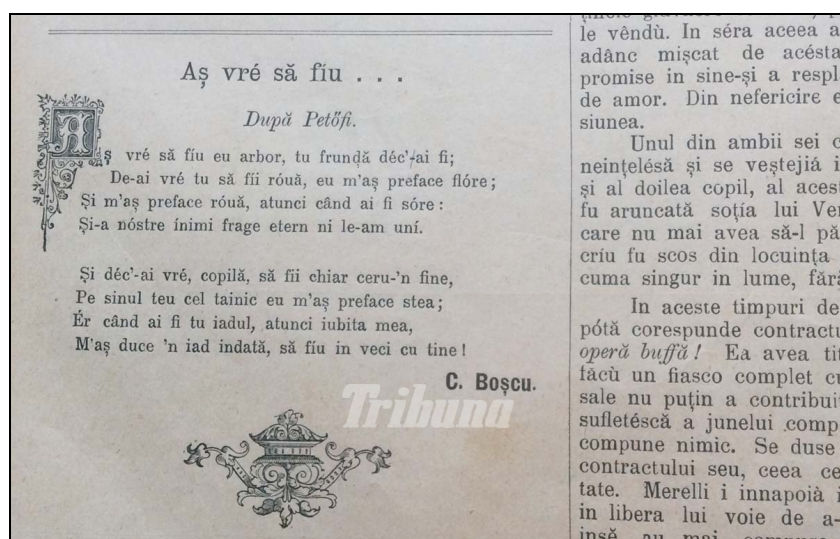

2016 - ANUL COȘBUC (XXXV):

«Cei ce l-au cunoscut în această perioadă ne spun că era „favoritul societății” ...
Colegii erau uluiți văzînd cu cîtă ușurință își compunea poemele.»

În anul în care George Coșbuc se înscria ca student la Universitatea din Cluj s-a fondat cotidianul „Tribuna” la Sibiu, toți studenții urmărind înființarea publicației sibiene. Continuăm analiza fondării Tribunei, făcută de Lucian Valea:

«Ziarul apare la 12/26 aprilie 1884, declarându-se în proclamația „Cătră publicul român” că nu va fi un organ de partid ci „în mijlocul partidului național, care cuprinde totalitatea românilor”; ea va constitui „o grupare de persoane accesibile pentru discuțiuni obiective și gata de a renunța, când vor fi cerând interesele unei acțiuni solidare, atât la ideile cât și la înclinările lor personale, deci îndeosebi oameni fără pretențiuni de conducători politici”.

În preajma apariției, Slavici îl informa pe Urban Iarnik că „Tribuna” – „va fi ziar politic, însă scopul nostru e de a crea (sic!) aici un centru de lucrare literară îndeosebi în direcția populară”. Orientarea spre literatura populară avea la bază o idee profund patriotică: să demonstreze forța de creație a poporului român în fața celor care-i negau capacitatea creatoare. „Tribuna” inițiază chiar din începuturile ei o amplă acțiune de descoperire și culegere a „creațiunii noastre populare”, pe care o răspândește apoi prin paginile ei. Cunoașterea acestei creații ar fi trebuit, în concepția tribuniștilor, să determine o puternică influență asupra literaturii culte, mai ales în direcția zugrăvirii realiste a satului. Prin promovarea curajoasă a fonetismului maiorescian, tribuniștii se opuneau exagerărilor latiniste, dar refuzau să publice în paginile ziarului polemici care ar fi putut învrăjbi spiritele. Pentru ei graiul viu al poporului reprezenta „autoritatea supremă în materie de limbă românească”.

Având tipografie proprie, „Tribuna” editează și un supliment literar – „foița”, o colecție – „Biblioteca poporală a Tribunei” – în care s-au publicat 46 de numere și “o publicație de vulgarizare literară” – “Calendarul poporului”.)»

Aceasta este sinteza fondării Tribunei în viziunea celui care a făcut din viața lui George Coșbuc o adevărată epopee. Legăturile lui Lucian Valea cu „Tribuna” sunt prea puțin cunoscute, el făcându-și debutul literar în revista de cultură „Tribuna” (din Cluj) cu poemul „Tu n-ai murit” (Tribuna Cluj, nr. 122, 1939), condusă – atunci - de marele scriitor Ion Agârbiceanu. În 1942, a păstrat relația cu publicațiile „moștenitoare” ale Tribunei sibiene, prin apariția la Editura „Tribuna” din Brașov a volumului „Întoarcerea lângă pământ”, bine primit de criticii și istoricii vremii. Și „Tribuna” clujeană își revendică apariția în cotidianul „Tribuna” înființat – la Sibiu – de Ioan Slavici. Revista „Tribuna” din Cluj este o publicație bilunară, editată sub egida Consiliului Județean Cluj (seria actuală din 2002), cu sediul în centrul istoric al Clujului, la etajul clădirii ce găzduiește „Librăria Universității”. Susținând că este una din cele mai influente reviste literare românești, publicația recunoaște că cea mai cunoscută serie este cea din 1957, aici debutând Nichita Stănescu, Ioan Alexandru, Ana Blandiana sau Augustin Buzura. Azi, Consiliul consultativ este compus din Alexandru Boboc, Nicolae Breban, Andrei Marga, D.R. Popescu și Grigore Zanc, revista „Tribuna” susținând candidatura municipiului Cluj-Napoca la titlul de „Capitală Culturală europeană 2021”.

Oare cine mai știe cum trăiau studenții în 1884? Viața studentească în Clujul sec. XIX-lea este prea puțin cunoscută, chiar dacă Universitatea clujeană a ajuns - în prezent - cel mai prestigios centru universitar românesc. Jacob Popper oferă amănunte despre viața studentului George Coșbuc, în Cluj: «...și mâncarea era proastă, în orice caz mai puțin substanțială decât merindea ce i se trimitea la Năsăud de acasă. Mai grav era că nu găsisese „cvarțir”: trăia ca vai de capul lui într-un „făgădău” unde închiriasse împreună cu trei colegi o chilie cu zece florini pe lună. Nu se simțea în largul lui, căci îl anunța pe taică-său că „la prima”, adică la 1 octombrie, se va muta “în quartir separat”. “Făgădăul” se va fi aflat undeva pe la periferie, ceea ce-l silea să facă în fiecare zi distanțe mari cu care nu era deprins, mai ales că trebuise să încalțe botine strâmte de orășean. De aceea se și plînge: „Cu papucii am avut val mare. Am căpătat ochi de găină și n-am putut umbla de loc și am fost silit să-mi fac papuci comozi, dar nici cu ei n-am putut umbla. Acum port niște papuci vechi. (...) Tînărul își pierduse într-o oarecare măsură sfiala. Cei ce l-au cunoscut în această perioadă ne spun că era „favoritul societății”. Așezat la un colț de masă, își întreținea convivia cu anecdote și improvizări în versuri, în care răzbăteau, de bună seamă, ecouri din verva satirică a preotesei Maria. E de crezut, așa cum se afirmă, că atât studenții cât și profesorii „îl iubeau fără seamăn”. Popularitatea și-o va fi datorat, însă, la fel ca la Năsăud, mai ales aureolei de poet. Colegii erau uluiți văzînd cu cîtă ușurință își compunea poemele. (...)»

Debutul publicistic al lui George Coșbuc - în presa românească din Transilvania - și-l dispută două publicații: revista „Familia” din Oradea și cotidianul sibian Tribuna. Revista orădeană se definește ca o emblemă a identității culturale naționale, tribună a întregii literaturi românești și cea mai însemnată revistă românească din Ungaria, după dispariția „Foi pentru minte, inimă și literatură” a lui George Barițiu. Fondată de publicistul și scriitorul academician Iosif Vulcan, la Budapesta (în 1865), a fost mutată la Oradea (în 1880), prima serie fiind cea mai longevivă în analele publicisticii românești (patru decenii sub conducerea fondatorului). În numărul 6 (din 1866) al revistei debutează Mihai Eminescu cu poezia „De-aș avea ...”, Iosif Vulcan fiind și „nașul literar” al celui mai mare poet român, prin schimbarea numelui din Eminovici în Eminescu. Prima

poezie a lui Eminescu avea și o notă redacțională: „Cu bucurie deschidem coloanele foii noastre acestui june numai de 16 ani, care cu primele sale încercări poetice trimise nouă, ne-a surprins plăcut.”

Puțini știu că în revista „Familia” (în nr. 47 din 18/30 noiembrie 1884) a debutat și studentul George Coșbuc, sub pseudonimul „C.Boșcu”, cu poezia „Aș vré să fiu...” („Aș vrea să fiu ...”), o traducere a poemului poetului maghiar Petőfi Sándor:

«Aș vré să fiu eu arbor, tu frunză dec’-ai fi;
De-ai vré tu să fii róuă, eu m’ăș preface flóre;
Și m’ăș preface róuă, atunci când ai fi sóre:
Și-a nóstre inimi frage etern ni le-am uni.
Și déc’ai vré, copilă, să fii chiar ceru-‘n fine,
Pe sinul teu cel tainic eu m’ăș preface stea;
Er când ai fi tu iadul, atunci iubita mea,
M’ăș duce’n iad indată, să fiu in veci cu tine! C. Boșcu.»

(va urma)

Marius Halmaghi

Sursa on-line:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2016-anul-cosbuc-xxxv-cei-ce-l-au-cunoscut-in-aceasta-perioada-ne-spun-ca-era-favoritul-societatii-119144.html>

În: *Tribuna*, 28 august 2016.

The screenshot shows a web browser window with the URL www.tribuna.ro/stiri/cultura/2016-anul-cosbuc-xxxv-cei-ce-l-au-cunoscut-in-aceasta-perioada-ne-spun-ca-era-favoritul-societatii-119144.html. The page features the Tribuna logo with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". A navigation bar includes categories like Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main content area displays the article title "2016 - anul COȘBUC (XXXV): «Cei ce l-au cunoscut în această perioadă ne spun că era "favoritul societății" ...", the date "28.08.2016 22:44", "1872 vizualizari", and "0 comentarii". Social sharing buttons for Facebook, Twitter, and a generic share button are visible, along with a search bar labeled "Cautare".